

## Ribolov na Dunavu u 1963. godini

Po svom geografskom položaju, hidrološkim osobinama, energetske potencijalu i dr. Dunav predstavlja jednu od najznačajnijih vodenih magistrala u Evropi. Od posebnog je značaja za Jugoslaviju kroz koju protječe u dužini od oko 590 km i gde čini kičmu najvećeg dela vodotoka u Državi.

Na ovom mestu govoriće se isključivo o Dunavu kao ribolovnom objektu: o stanju ribljeg fonda u njemu, o neiskorišćenim prirodnim kapacitetima i mogućnostima daljeg razvoja ribarstva i sl.

Imajući u vidu sve izrazitije osiromašenje ribljeg fonda u Dunavu usled brojnih hidromelioracija duž korita Dunava, sve jačeg zagađivanja voda i sl. pet podunavskih zemalja: NR Mađarska, SFR Jugoslavija, NR Bugarska, Rumunska Narodna Republika i Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika potpisali su Konvenciju o ribolovu na Dunavu sa ciljem da udruženim snagama i po zajednički utvrđenom planu pristupe sprovođenju mera i akcija za obogaćenje Dunava ribom i povećanje ulova.

Pored niza drugih mera države potpisnice Konvencije uvele su i jedinstvenu evidenciju godišnjeg ulova ribe u Dunavu, kako bi na bazi ovih podataka mogle što uspešnije planirati i izvoditi sve dalje mere unapređenja ribarstva na Dunavu.

Iz podataka o ulovu ribe u 1963. godini vidi se značaj ribolova na Dunavu za svaku zemlju posebno.

Od ukupnog ulova ribe na sektoru Dunava od granice NR Mađarske i ČSR do ušća u Crno More na pojedine članice Konvencije dolazi:

država	%
Mađarska	3,3
Jugoslavija	6,4
Bugarska	2,7
Rumunija	78,8
SSSR	8,8
	100,0

Kao što se vidi iz ovog prikaza preko 87% od ukupnog ulova ribe u 1963. godini realizovano je na plavnim terenima Delte Dunava, koje koriste Rumunija i SSSR.

Karakterističan je sastav lovine u Dunavu. Iako se ovaj sektor Dunava, po svojim ekološkim uslovima, može podeliti na tri regiona: panonski, donji deo Dunava i Deltu, sa različitim sastavom ihtiofaune, — ipak ćemo prikazati procentualni sastav lovine u celini.

**Ulov ribe na Dunavu u 1963. godini**

Vrsta ribe						u kg
	Madarska	Jugoslavija	Bugarska	Rumunija	SSSR	ukupno
Acipenseridae	2051	42955	39436	7500	55700	147642
Cyprinus carpio (šaran)	139907	271896	166797	2822500	131100	3532200
Lucioperca luc. (smud)	11557	61458	47633	1323000	25800	1469448
Silurus glanis (som)	7268	87274	10742	1283000	80600	1468884
Esox lucius (štuka)	34174	107441	4126	2403000	109300	2658041
Abramis brama (deverika)	—	49536	18694	2457000	92900	2618130
Leuciscus idus (jaz)	—	5768	26827	14000	—	46595
Aspius aspius (bucov)	—	14265	19306	80300	34000	147871
Vimba v. carinata (gubičasta deverika)	—	9149	3	202000	10400	221552
Ostale vrste riba	698481	1096552	410654	10968000	1869500	15043187
<b>Ukupno:</b>	<b>893438</b>	<b>1746294</b>	<b>744218</b>	<b>21560300</b>	<b>2409300</b>	<b>27353550</b>

**Sastav lovine u 1963. godini**

Vrsta ribe	u %					
	Madarska	Jugoslavija	Bugarska	Rumunija	SSSR	Prosječno
Acipenseridae	0,2	2,4	5,3	0,03	2,3	0,5
(šaran)				(samo kečiga)		
Cyprinus carpio	15,7	15,6	22,4	13,1	5,4	12,9
Lucioperca luc. (smud)	1,4	3,5	6,4	6,1	1,1	5,4
Silurus glanis (som)	0,8	4,9	1,4	5,9	3,3	5,3
Esox lucius (štuka)	3,8	6,1	0,5	11,1	4,5	9,6
Abramis brama (deverika)	—	2,8	2,5	11,4	3,8	9,6
Aspius aspius (bucov)	—	0,8	2,6	0,4	1,4	0,5
Ostale vrste riba	78,1	63,9	58,9	51,97	78,2	56,2
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

**Odnos između pojedinih ribljih grupa**

Riblje grupe	u %					Prosječno
	Madarska	Jugoslavija	Bugarska	Rumunija	SSSR	
<b>kvalitetne rib. vrste:</b>						
acipens., šaran, smud,						
som i štuka	21,9	32,5	36,0	36,23	16,6	33,7
ostale riblje vrste	78,1	67,5	64,0	63,77	83,4	66,3
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<b>grabljivice:</b>						
smud, som, štuka i						
bucov	6,0	15,3	10,9	23,5	10,3	20,8
negrabljivice	94,0	84,7	89,1	76,5	89,7	79,2
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ovi podaci nam pokazuju da je odnos između kvalitetnih i manjevrednih ribljih vrsta vrlo ne-

povoljan na štetu prvih, kao i da je nedovoljna zastupljenost plemenitih grabljivih riba u ukupnoj lovinu.

Iako se za razvoj ribarstva na Dunavu do sada skoro ništa (ili vrlo malo) nije ulagalo ono ipak predstavlja ogromno prirodno bogatstvo na koje se mora računati i kome se mora pokloniti veća pažnja. Vrednost godišnjeg ulova ribe na opisanom sektoru Dunava iznosi (prema našem grubom proračunu) oko 8—9 milijardi dinara.

Za Jugoslavensku privredu ribolov na Dunavu ima poseban značaj: vrednost ulova u 1963. godini iznosi oko 550 miliona dinara, po obimu godišnji ulov ribe u Dunavu ravan je jednogodišnjoj proizvodnji ribe u svim ribnjacima u SR Srbiji, a takođe čini oko 20% od desetogodišnjeg proseka ukupnog ulova ribe u SFR Jugoslaviji. Privredni ribolov na Dunavu predstavlja ozbiljan izvor za snabdevanje gradova svežom ribom i popunu fonda mesa za potrošnju, kao i dopunu asortimana ribljeg mesa i snabdevanje tržišta ribom u vreme smanjene proizvodnje u ribnjacima.

Sadašnji obim produkcije u Dunavu mogao bi osigurati egzistenciju oko 500 privrednih ribara, članova jakih socijalističkih privrednih organizacija oko 15 — 20.000 ribolovaca (članova sportskih organizacija i turista).

Svakako da bi bila drugačija slika ako bi se ozbiljnije prišlo investiranju u ribarstvu na Dunavu i boljem iskorišćavanju svih prirodnih kapaciteta. Za ribarstvo ovde postoje neiscrpe mogućnosti (u prvom redu na plavnim, kao i zaštićenim terenima duž Dunava: stari rukavci, meandre i sl.)

Možemo se spravom nadati, da će se pitanju unapređenja ribarstva na Dunavu pokloniti dužna pažnja u narednom Sedmogodišnjem programu razvoja ribarstva, a u prvom redu na planu:

— izgradnje ribnjaka i poluribnjaka na pogodnim terenima neposredno uz Dunav (po primeru Suseka, Futoga, Belja i sl.),

---

— uređenja plavnih terena i njihovo osposobljavanje za funkciju mresta i uzgoja podmlatka i konzumne ribe,

— zaštite prirodnih plodilišta i spasavanje ribljeg podmlatka,

— izgradnje objekata za veštački mrest i gajenje podmlatka najkvalitetnijih riba u cilju permanentnog poribljavanja ovom ribom voda Dunava,

— forsiranje plemenitih grabljivica, kao metoda za smanjenje količina manjevrednih riba itd.